

Şirket ortaklarının aynı sermaye artırımını ne şekilde yapabileceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.18.02-32Mük257-7651-909
Tarih	24.10.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.18.02-32Mük257-7651-909

24/10/2011

Konu : Şirket ortaklarının aynı sermaye artırımını ne şekilde yapabileceği hk.

İlgi dilekçenizde; ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi numaralı mükellefi olarak 20/05/2002 tarihinde faaliyetinize başladığınız, şirketinizin dört ortaklı olduğu, ortaklardan ikisinin şahsi ticari faaliyetine ilişkin alacaklarını borçluların mal varlığının bulunmaması nedeniyle tahsil edemediği, ancak borçluların ellerinde bulunan emtia, makine ve teçhizatları borçlarına karşılık vermek istedikleri, şirket ortaklarınızın da bahse konu emtiaları (ticari mal, hammadde ve yarı mamul mal vs. şeklinde) ve makine teçhizatı şirketinize sermaye olarak koyarak hisse oranlarını arttırmayı düşündükleri belirtilerek, sermaye olarak söz konusu emtialar ile makine ve teçhizatların ortaklar kurulu kararı ile şirketin bilançosuna alınıp alınamayacağı hususunda Başkanlığımızdan görüş verilmesi talep edilmiştir.

Bilindiği üzere 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 512'inci maddesinde; "Şirket, ticaret siciline tescil ile hükmi şahsiyet kazanır. Tescilden önce şirket namına muamelelerde bulunulmuş ise muameleyi yapanlar şahsen ve müteselsilen mesul olurlar.

Bu gibitaahhütlerin, ileride kurulacak şirket namına yapıldığı açıkça bildirilmiş ve şirketin ticaret siciline tescilinden sonra üç aylık bir müddet içinde bu taahhütler şirket tarafından kabul olunmuşsa muameleyi yapanlar mesuliyetten kurtulur ve yalnız şirket mesul olur."

513'üncü maddesinde; "Mukavelede daha yüksek bir nisap öngörülmemiş ise mukavele, sermayenin üçte ikisini temsil eden ortakların kararıyla değiştirilebilir.

Ortakların mesuliyetini genişletme hakkındaki kararların, her halde ittifakla verilmesi gerekir."

515'inci maddesinde; "Mukavelede yapılan her değişiklik, ilk mukavelede olduğu gibi tescil ve ilan edilir. Mukavelenin değiştirilmesi hakkındaki kararlar üçüncü şahıslar hakkında, tescil tarihinden itibaren hüküm ifade eder."

516'ıncı maddesinde; "Şirketin kuruluşu hakkındaki hükümlere ve hususiyle sermayenin ayın olarak konması ve mali kıymetlerin devralınmasına dair kaidelere riayet şartıyla esas sermaye artırılabilir."

Artırılan kısım için yeni ortaklar alınabilir. **Şu kadar ki; mukavelede veya artırma kararında aksine hüküm olmadıkça her ortak, sermayesi nispetinde esas sermayenin artırılmasına iştirak etmeyi istemek hakkını haizdir.**

508'inci maddesinde; "Ortaklardan biri, sermayeyi ayın olarak koymayı taahhüt etmişse mukavelede; aynın neden ibaret olacağı, değerinin nasıl biçileceği ve taahhüt ettiği sermayeye ne miktarda mahsup edileceği ve bunun karşılığı olarak esas sermayeden kendine ne miktarda bir iştirak payı düşeceği hususlarının açıkça yazılı olması şarttır.

Şirketin ortak veya üçüncü şahıslardan paradan başka mali kıymetler devralması kararlaştırılmış bulunuyorsa mukavelede: devralınacak mali kıymet, devreden ad ve soyadı ve şirketin vereceği karşılık gösterilir."

hükümlerine yer verilmiştir.

Öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 229'uncu maddesinde; fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olarak tanımlanmıştır. Kanun'un 231'inci maddesinin 5 numaralı bendinde de; faturanın malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami 7 gün içinde düzenleneceği, bu süre içerisinde düzenlenmemiş olan faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı, 234'üncü maddesinde; "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin:

3. Vergiden muaf esnafa;

Yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulası vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmündedir...." hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer alan hükümlere göre; şirketlerde ana sözleşme değişikliği, ana sözleşmeye yeni hüküm veya hükümlerin konulması, var olan bir hüküm veya hükümlerin kısmen veya tamamen çıkarılması veyahut muhtevasının ya da ifadesinin değiştirilmesine yetkili organ **ortaklar kuruludur**. Bu yetki başka bir organa veya kişiye devir edilmeksizin ortaklar kurulunca esas sözleşme değişikliği için karar alınması ve değişiklik tasarısının düzenlenmesi, değişiklik metninin, değişen madde veya maddelerin eski ve yeni şeklini ihtiva edecek şekilde hazırlanacak ve şirket kaşesi altında imzaya yetkili kişi/kişilerce imzalanması suretiyle kullanılır. Sermaye artırımında her türlü hak, menkul ve gayrimenkul malların taahhüt edilmesi halinde bu taahhüt sermaye artırımının tescil tarihinden itibaren yerine getirilir. Sermaye olarak konulan mal ve haklar özel bir sicile (tapu sicili, gemi sicili, trafik sicili, sınai mülkiyet sicili gibi) kayıtlı ise, sermaye artışının tescil tarihinden itibaren ilgili sicilde şirket adına tescil ettirilir.

Buna göre; Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre ortaklar kurulu kararı ile şirkete aynı sermaye konulması mümkün bulunmakla birlikte, sermaye artırımında bulunacak şirket ortağının şahsına ait mükellefiyetinin bulunmaması halinde aynı sermaye artırımına konu edilen mallar için gider pusulası, ortağın şahsi mükellefiyetinin bulunması durumunda ise faturadüzenlenmek suretiyle aynı sermayenin şirket aktifine geçirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan; 1 sıra no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin Muhasebe Usul ve Esasları/V-Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları başlığı altında yer alan C-Hesap Planı Açıklamaları çerçevesinde ortakların sermaye artırım taahhütlerinin "500- Sermaye" hesabının alacaklandırılması,"501-Ödenmemiş Sermaye" hesabının borçlandırılması suretiyle muhasebeleştirilmesi, taahhüt edilen tutarın, alım satıma konu ticari emtia olması durumunda "153-Ticari Mallar" hesabının borçlandırılıp, "501-Ödenmemiş Sermaye" hesabının alacaklandırılması, taahhüdün makine ve teçhizat niteliğinde olması halinde ise "501-Ödenmemiş Sermaye" hesabının alacaklandırılması, "253 Tesis, Makine ve Cihazlar" hesabının borçlandırılması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026